

SETKÁNÍ

Sídlo bylo stejně impozantní jako v mých vzpomínkách z dětství. Byl jsem tu jen čtyřikrát či pětkrát, protože můj otec se nikdy nevyrovnal s teatrální homosexualitou svého bratra a měl k němu bouřlivý vztah. Při každé návštěvě jsem byl ohromen rozměry této budovy. Jaká výška, jaká délka, jaká rozloha! Dnes se krov ohýbal pod tíhou let a tašky se přizpůsobily těmto ohybům. Dlaždice se viklaly jako staré zuby a parkety, ohlované vlhkem, se poddávaly skryté a trpělivé činnosti dřevokazných hub. Už přes patnáct let zde nikdo nebydlel. Vybledlé malby a prožraný strop byly svědky tohoto úpadku. Všechno bylo cítit plísní a rozkladem. Každý, koho příroda obdařila alespoň špetkou rozumu, musel v těchto zdech vidět kopu starostí, celou horu průserů. Místo abych utíkal, co mi síly stačí, pryč od těch stoletých stromů a rozpadajících se střech, stoupal jsem s úsměvem do velkého sálu v patře. Pustil jsem se dlouhou chodbou, která se utápěla v zaprášeném světle. Vstoupil jsem do veliké místnosti s nedozírným stropem. Staré hydraulické zařízení za mnou automaticky zavřelo dveře. Dům mě pozvolna pohlcoval.

EXPERT

Znali jsme se už dlouho. Před několika lety mi pomáhal spravit pár věcí v mém domě. Byl to zedník, který se zabýval také krovky domů a pokrýváním střech. Jmenoval se Edouardo Gomez a i přes chrčivý kastilský přízvuk zásadně trval na tom, aby se mu říkalo Édouard Gomet. Když mu někdo zavolal, odpovídal „utelefonu“. Na mou žádost se přišel Édouard Gomet na dům podívat, aby udělal přibližný odhad prací. Zanášel si poznámky do notýsku a poměřoval prostory. Ale jak jsme postupovali, brzy rezignoval, přestal si cokoli zapisovat a už jen sklesle vzdychal nad množstvím a rozsahem prací, které se před ním odkrývaly. Když jsme dokončili prohlídku domu, poškrábal se na hlavě, postavil se přede mě, strčil ruku do kalhot, dal vše na své místo a prohlásil: „Déte chlavou proti zdi. Všechno znóvu. Celý rok estavby. *Mucho* práce.“ Édouard Gomet si automaticky očichal konečky prstů, vrhl na budovu poslední pohled, usmál se, potřásl hlavou a podal mi ruku stylem člověka, který právě uzavřel dobrý obchod.

HLEDÁNÍ

Všichni řemeslníci, kteří se dostavili za účelem stanovení rozpočtu ve svém oboru, potvrdili dobrozdání Édourda Gomety. Ten nejoptimističtější mi poradil vzít si půjčku na dvacet let. A zatímco jsem se podívoval nad množstvím sum, které létaly vzduchem, když tento

rozhozovačný podnikatel mluvil¹, řemeslník mi laskavým tónem mi vmetl do obličeje: „člověk nezrestauruje zámek Chenonceaux ze stavebního spoření“. Měl bezpochyby pravdu, ale v tu chvíli jsem v příšeří přijímacího pokoje viděl opravdového lumpa s tváří vrahouna. Navíc jsem si představil mladičkého milence mého strýce, hlavu nezatíženou jakýmkoli rekonstrukcemi, jak se natažen na terase svého přímořského apartmá vzpamatovává z těžké životní ztráty, v náruči nějakého velmi žádostivého a svalnatého agenta.

V nadcházejících dnech se mi představovali stavbyvedoucí a mistři nejrůznějšího druhu, kteří uměli manipulovat lépe s ciframi než se zednickou lžící. Všichni mluvili asi takto: „Moje práce, pane Tanner, je přijít na staveniště a zajistit tam dělníky. Na začátek je tady u vás práce pro pět chlápků tak na půl roku. Zatím to vidím na dvě stě padesát éček na den bez daně, může být?“ Šest měsíců po 1250 eurech za den. Skoro 180 000 euro, a to bez materiálů, kontejnerů či lešení. „A se vším všudy? No, počítejte do tří set tisíc. Abysme byli v klidu tak tři sta padesát“. Duševní klid se pro mě stal dechberoucím nedostupným přepychem, na který jen tak nebudu mít.

ČERNÝ TRH

Neměl jsem na vybranou. Podnikatelé a stavbyvedoucí stanovili rozpočet, který se rovnal HDP Nikaraguy, a tak jsem musel zvolit jinou cestu: vstoupit do temných zákoutí práce na černo, proniknout do džungle vyhýbavých slov, neurčitých slibů, lidí pochybných schopností, měnících se tarifů, prodlužujících se lhůt, objevit svět bez daní, bez zákonů, váhavé začátečníky, staré mazáky, lišácké² důchodce, namistrované flákače, charakterově narušené génie, totální bláznů i polobláznů, lajdáky, lháře, chvástouny, podfukáře, nevyzpytatelnou společnost, která se může celá zhroutit na základě jediného nadbytečného slova, nárazu větru nebo sklenice vína, společnost, které vždy něco chybí, nějaký nástroj, fošna, písek, pytel cementu, hadice, odvaha či pájka. Stručně řečeno, podivná džungle, která na vás velmi rychle zaútočí, pohltí vás a naprosto poblázní. „Děte chlavou proti zdi, pané Tanner. Tadyti chlápci, co pracují na černo, to sou gangstéři, kaskadéři. Dechtě si pozór. Varuju vás.“ Věděl jsem, že výstrahy Édouarda Gometa jsou opodstatněné: když vám zedník řekne, že si namelete o zeď, ví, o čem mluví. Ale nechtěl jsem to vědět, nechtěl jsem slyšet nic o ztroskotání, které mě čekalo, ani o pirátech, kteří na mě už číhali.

¹ A zatímco jsem se podíval nad slovy tohoto rozhozovačného podnikatele, za nimiž jsem vytušil prudký vzestup celkové sumy

² protřelé, vychytralé

NOTÁŘ FÁZE II

Abych mohl stavbu financovat, rozhodl jsem se prodat svůj dům. Jeho kouzlo zafungovalo okamžitě, takže jsem byl po dvou týdnech znovu u notáře i s budoucím majitelem. Muž zákona se stále potýkal s kýcháním a slzením. „Ach ty alergie“, zabručel místo omluvy ke kupujícímu, jehož věk se nedal odhadnout. Ten byl připlešlý, obočí stále jemně zdvižené, na rtech strnulý pokus o úsměv, který vás uváděl do mírných rozpaků. Jeho obličej vyjadřoval tupou strnulost charakteristickou pro vysokou zvěř, která se právě ocitla ve světle projíždějících aut. Mimo jiné byl také obdarován dvěma rozčilujícími jazykovými zlovyky. Jeho věty začínaly vždy slovy „Chtě nechtě“, popřípadě „Samo sebou“. „Chtě nechtě, když člověk kupuje takový barák, nemůže se tam nastěhovat hned den nato.“ „Samo sebou, od určitých metrů se to vytápí hůř.“ Obohatil nás několika banálními pravdami, po čemž mu však otřepané fráze došly a chtě nechtě byl nucen vyplnit šek. Notář ho samo sebou předložil k proplacení.